

Označování potravin

Ing. Tereza Morgensternová
metodik

Státní zemědělská a potravinářská inspekce

31. října 2017

Profil Státní

zemědělské a potravinářské inspekce

Zaměření kontrol:

- hygienické podmínky
- bezpečnost potravin
- složení potravin
- klamavé a agresivní obchodní praktiky
- oprávněnost podaných spotřebitelských podnětů atd.

2016 - 45 159 kontrol:

- maloobchod 26 300
- provozovny společného stravování 10 100
- výroba 8 900
- ostatní cca 2 000

2016 – výše pokut – 127 429 500 Kč

Označování potravin - Legislativa

Právní předpisy ČR:

- ✓ Zákon č. 110/1997 Sb., v platném znění, o potravinách a tabákových výrobcích
- ✓ Vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin
- ✓ Komoditní vyhlášky

Právní předpisy EU:

- ✓ Nařízení (ES) č. 178/2002 kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva
- ✓ Nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

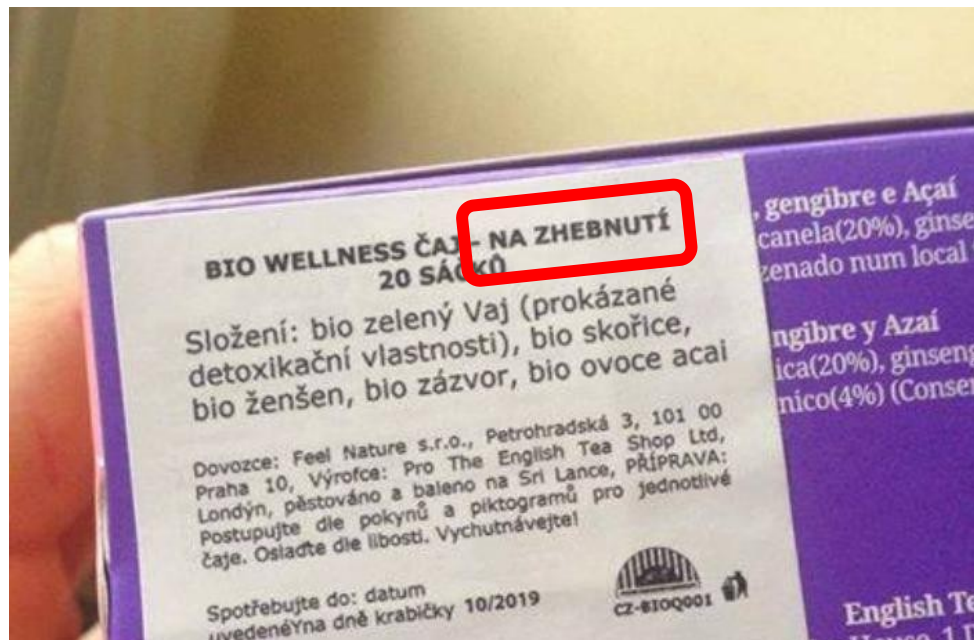

Nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

- Cílem nařízení je poskytnout konečnému spotřebiteli základ, **aby mohl učinit informovaný výběr**

(konečný spotřebitel by měl snadno porozumět informacím uvedeným na obale, jednoduché a srozumitelné údaje).

- **použije se na:**
 - všechny potraviny určené pro konečného spotřebitele
 - potraviny dodávané zařízeními společného stravování
 - potraviny určené k dodání do těchto zařízení

Seznam povinných údajů (čl. 9)

1. název potraviny
2. seznam složek
- 3. alergenní látky**
4. množství složky nebo skupiny složek
5. čisté množství potraviny
6. datum minimální trvanlivosti nebo datum použitelnosti
7. podmínky uchování nebo podmínky použití
8. jméno nebo obch. název a adresa PPP
- 9. země původu nebo místo původu**
10. návod k použití
11. obsah alkoholu - nápoje nad 1,2 % alkoholu
- 12. výživové údaje**

Další povinné údaje (čl. 10, příloha III)

- „baleno v ochranné atmosféře“
- „se sladidlem“
- „obsahuje aspartam (zdroj fenylalaninu)“
- „obsahuje lékořici“
- „obsahuje kofein“
- „s přidanými rostlinnými steroly“
- datum zmrazení

Povinné údaje

- viditelně, čitelně, nesmazatelně
- primárně slovy a čísla
- povinná velikost písma
- povinný český jazyk
- pouze doplňkově piktogramy nebo symboly

Nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům – POVINNÉ ÚDAJE – název potraviny

- čl. 17
- při označování potravin se použije

1. zákonný název (dle komoditních vyhlášek)

např.: **Špekáček - masný výrobek - tepelně opracovaný**

2. vžitý název

např.: **Čabajka**

3. popisný název

(u potravin neuvedených v komoditní vyhlášce se název odvozuje od suroviny nebo technologie)

např.: **Jahodové knedlíky**

Povinná velikost písma

- velikost písmene „x“ – **1,2 mm**
- výjimky pro použití min. velikosti písma – **obaly** jejichž **největší plocha** je menší než 80 cm² – **0,9 mm**

Velikost písma a největší plocha obalu

stěna s největším povrchem

povrch koule

obal typ válec – povrch plochy kolem dokola

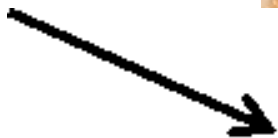

Velikost písma a největší plocha obalu

Největší plocha NENÍ etiketa

Největší plocha

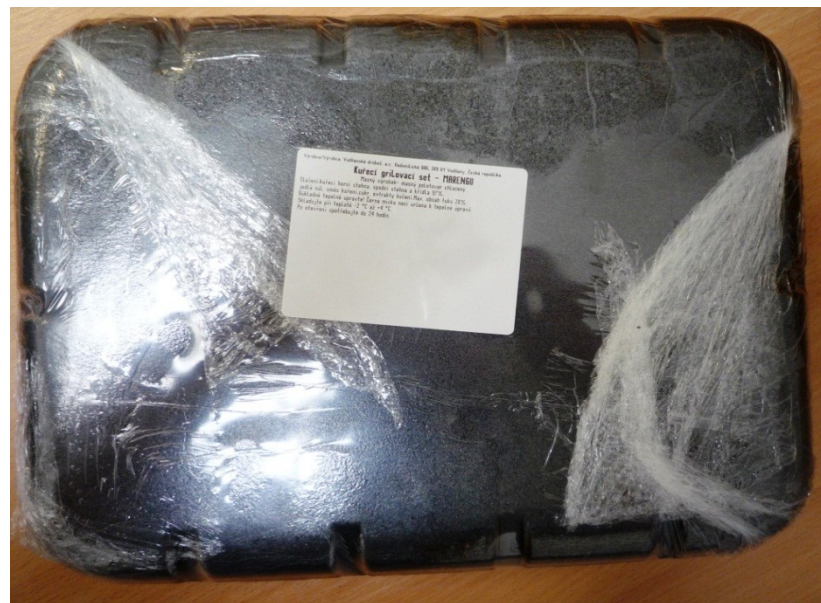
Etiketa

Nariadení (EU) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom – POVINNÉ ÚDAJE – nevhodné značení

**NEPŘÍZPŮSOBNÍ ETIKETY A
PÍSMO NEJVĚTŠÍ PLOŠE OBALU**

Značení alergenů

- čl. 21 + příl. II nařízení (EU)1169/2011
- Zvýraznění od ostatních složek v seznamu – cílem je jasné odlišení
- Zvýraznění alergenů v seznamu složek zajišťuje, že spotřebitelé seznam složek i nadále kontrolují
- Alergie i na jiné látky, než jsou uvedeny v seznamu alergenů
→ nelze označení „bez alergenů“
- Nevyžaduje se, pokud název odkazuje na alergen

Značení alergenů

- zvýrazní se část nebo celek – sušené mléko x sušené mléko
- pokud jsou všechny složky alergeny – odlišení celku od ostatních povinných údajů
- uvedení kategorií z přílohy II ve složení je nutné jen pokud složka jasně neodkazuje na alergen
 - **kapr**
 - tapeska křížová (**měkkýš**)
 - solea evropská, mořský jazyk (**ryba**)
- **živá jogurtová kultura** – nepatří mezi látky vyvolávající alergie podle nařízení 1169/2011

Uplatňování Nařízení (EU) č. 1169/2011 aneb časté dotazy

Alergeny – čl. 21 + příl. II

- ✓ Složení: cukr, kakao, **laktóza**, rýžová mouka, **arašídý**
- ✓ Složení: cukr, kakao, LAKTÓZA, rýžová mouka, ARAŠÍDY
- ✓ Složení: cukr, kakao, **laktóza**, rýžová mouka, **arašídý**
- ✓ Složení: cukr, kakao, laktóza, rýžová mouka, arašídý
- ✓ Složení: cukr, kakao, **laktóza**, rýžová mouka, **arašídý**
- ✗ Složení: cukr, kakao, *laktóza*, rýžová mouka, *arašídý*

Čisté množství – čl. 23 + příl. IX

- tekuté produkty – objemové jednotky
(např. nápoje, oleje, mléko)
- ostatní – hmotnostní jednotky
(např. kečup, jogurt)
- Polotuhé, polotekuté – může být stanoveno vyhláškou

Rozdíl mezi DMT a DP

- **Datum použitelnosti**
- ✓ **"Spotřebujte do...,"**- následuje buď vlastní datum, nebo odkaz na místo, kde je datum uvedeno na etiketě nebo obalu
- ✓ datum se uvádí v předepsaném pořadí - **den, měsíc a rok**
- ✓ Výrobce musí na obal doplnit i **údaje o podmínkách uchování, které musí být dodrženy**
- ✓ potraviny, které podléhají rychle zkáze
- ✓ potraviny s prošlou dobou použitelnosti se nepovažují za bezpečné a nesmí se dále uvádět do oběhu.

Rozdíl mezi DMT a DP

- **Datum minimální trvanlivosti**

- ✓ "minimální trvanlivost do...,, se připojí buď vlastní datum, nebo odkaz na místo, kde je datum uvedeno na etiketě nebo obalu.
- ✓ v případě potřeby se tyto údaje doplní údajem o nezbytných **podmínkách pro uchování**, jejichž dodržení umožní zajistit uvedenou trvanlivost
- ✓ potraviny, které se rychle nekazí
- ✓ potraviny s prošlou dobou minimální trvanlivosti lze uvádět do oběhu (odpovědnost nese prodejce)

Země původu - čl. 26

- drůbeží, vepřové, skopové, kozí (země chovu a země porážky)
- Pokud by opomenutí údaje mohlo uvést spotřebitele v omyl ohledně skutečné země původu (mapy, značky -český produkt)
- Je-li uváděna země původu potravin a nejedná se o stejnou zemi, z nichž pochází její primární složka

Povinné výživové údaje

???

Jaké jsou povinné výživové údaje???

Tuky,..

Výživové údaje

Výživové údaje (čl. 30)

povinné výživové údaje

- energ. hodnota
- tuk
- nasycené MK
- sacharidy
- cukr
- bílkoviny
- sůl

Ize doplnit POUZE:

- mononenasycené MK
- polynenasycené MK
- polyalkoholy
- škrob
- vláknina
- vitamíny nebo min. látky

Vypuštění výživových údajů

- Nezpracované produkty obsahující jedinou složku nebo skupinu složek
- Produkty zpracování pouze zráním, které obsahují jedinou složku nebo skupinu složek
- Byliny, koření nebo jejich směsi
- Sůl
- Stolní sladidla
- Bylinné a ovocné čaje
- Kvasné octy
- Aromata
- Přídavné látky
- Pomocné látky
- Potravinářské enzymy
- Želatina
- Želírující složky
- Kvasnice
- Žvýkačky

Způsob uvádění výživových údajů (čl. 34)

**Povinné výživové údaje (čl. 30 odst. 1)
Dobrovolné výživové údaje (čl. 30 odst. 2)**

- stejné zorné pole
- velikost písma min. 1,2 mm
- společně ve srozum. formátu
- pořadí dle přílohy XV
- v tabulce s číselnými hodnotami, případně v řadě za sebou (při nedostatku místa)

Opakované údaje (čl. 30 odst. 3)

- hlavní zorné pole
- velikost písma min. 1,2 mm
- i v jiném formátu než povinné výživové údaje

Další informace k označování potravin

Děkuji za pozornost